

جستاری بر

پایان جنگ

www.ketab.ir

حجة الاسلام والمسلمین دکتر محمد مهدی بهداروند

انتشارات ولاء منتظر

قم، خیابان شهداء (صفاییه)، کوچه ۳۷ (سیاه)،
فرعی پنجم، پلاک ۱۰۴، تلفکس: ۷۷۴۹۴۵۸ (۰۲۵۱)
www.v-montazar.com
info@v-montazar.com

سرشناسه: بهاروند، محمد مهدی، ۱۳۴۲ -
عنوان و نام پدیدآور: جستاری بر پایان جنگ / محمد مهدی بهاروند.
مشخصات نشر: قم: ولاء منتظر، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۲۵۶ ص.
۳۰۰۰ ریال / 7 - 32 - 600 - 978 - ISBN
وضعیت فهرست نویسی: فبا
کتابنامه: ص ۲۵۲: همچنین به صورت زیر نویس
موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷.
موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - گفتارنامه.
رده بندی کنگره: ۱۳۹۰ ج ۹ پ ۹ / DSR ۱۶۰۰
رده بندی دیویی: ۹۵۵ / ۰۸۴۳
شماره کتابشناسی: ۷۲۹۱۰۵۷

جستاری بر پایان جنگ

دکتر محمد مهدی بهاروند

تهیه کننده: مؤسسه فرهنگی مستشهدین وصال
ناظر چاپ: محمد صادق زارع
طراح جلد: سید هادی معزی
چاپ: اول / ۱۳۹۰
شمارگان: ۲۰۰۰ جلد
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۵۵۵۱-۳۲۰۷
قیمت: ۳۵۰۰ تومان

کلیه حقوق باقی‌مانده برای ناشر محفوظ است

مرکز پخش انحصاری

قم، خیابان، خیابان آیت الله نجفی (ارم)، روبروی پاساژ قدس،
ساختمان کوثر، انتشارات سوره مهر (مؤسسه جمعا)

فهرست مطالب

۱۱.....	مقدمه

بخش اول

عملکرد سازمان ملل متحد در طول جنگ

۲۱.....	فصل اول: تاریخچه اجمائی از سازمان ملل متحد

۲۱.....	۱. علت تشکیل سازمان ملل متحد

۲۵.....	۲. تشکیلات سازمان ملل متحد

۲۶.....	بخش فرهنگی

۲۹.....	بخش اقتصادی

۳۹.....	بخش سیاسی

۴۳.....	فصل دوم: عملکرد شورای امنیت در قبال تجاوز عراق

۴۳.....	۱. وظایف و اختیارات شورای امنیت

۴۷.....	حل و رفع مسالمت‌آمیز اختلافات (فصل ششم منشور)

۵۰.....	اقدام در مورد تهدید علیه صلح، نقض صلح و عمل تجاوز (فصل هفتم منشور)

۵۶.....	بررسی بیانیه شورای امنیت در ۲۳ سپتامبر ۱۹۸۰

۶۱.....	بررسی قطعنامه ۴۷۹، در ۲۸ سپتامبر ۱۹۸۰

۷۳.....	بررسی قطعهنامه ۵۱۴ در ۱۲ ژوئیه ۱۹۸۲.....
۷۹.....	بررسی قطعهنامه ۵۲۲، در ۴ اکتبر ۱۹۸۲.....
۸۲.....	بررسی قطعهنامه ۵۴۰ در ۳۱ اکتبر ۱۹۸۳.....
۸۷.....	بررسی قطعهنامه ۵۸۲ در ۲۴ فوریه ۱۹۸۶.....
۹۴.....	بررسی قطعهنامه ۵۸۸ در ۸ اکتبر ۱۹۸۶.....
۱۰۱.....	فصل سوم: عملکرد مجمع عمومی سازمان ملل در قبال تجاوز عراق.....
۱۰۱.....	۱. وظایف مجمع عمومی در حفظ صلح و امنیت بین‌المللی.....
۱۰۵.....	۲. عملکرد مجمع عمومی در قبال تجاوز عراق.....
۱۱۳.....	فصل چهارم: عملکرد دبیرکل سازمان ملل متحد.....
۱۱۴.....	۱. عملکرد کورت والدهایم.....
۱۱۶.....	۲. عملکرد خاویار پرز کوئیار.....

بخش دوم

بررسی قطعهنامه ۵۹۸

۱۳۳.....	فصل اول: عوامل صدور قطعهنامه ۵۹۸.....
۱۳۴.....	۱. عوامل نظامی.....
۱۳۴.....	بلا رفتن توان نظامی ایران.....
۱۳۷.....	سلسله عملیات‌های کربلا.....
۱۳۷.....	سلسله عملیات‌های فتح.....
۱۳۸.....	سلسله عملیات‌های نصر.....
۱۳۸.....	به خطر افتادن منافع حامیان عراق در خلیج فارس.....
۱۳۲.....	۲. عوامل سیاسی.....
۱۳۳.....	ایستادگی ایران بر مواضع خود.....
۱۳۴.....	ضعیف شدن روحیه رژیم عراق.....
۱۳۴.....	توافق آمریکا با صلح.....
۱۴۰.....	توافق شوروی با صلح.....

۳. عوامل اقتصادی.....	۱۴۴
فصل دوم: تحلیل حقوقی قطعنامه ۵۹۸.....	۱۴۹
۱. مقدمات شکل گیری قطعنامه.....	۱۵۰
جلسه شورای امنیت، ۲۰ ژوئیه ۱۹۸۷.....	۱۵۲
متن قطعنامه ۵۹۸.....	۱۶۰
۲. نقاط ضعف قطعنامه.....	۱۶۳
۳. نقاط قوت قطعنامه.....	۱۶۹
فصل سوم: عوامل پذیرش قطعنامه ۵۹۸.....	۱۷۳
۱. عامل فرهنگی.....	۱۷۴
۲. عوامل سیاسی.....	۱۸۰
توافق دو ابر قدرت جهت پایان دادن به جنگ.....	۱۸۰
تشدید جو تبلیغات بین المللی علیه ایران.....	۱۸۱
تشدید جریان صلح طلبی در داخل کشور.....	۱۸۳
۳. عوامل نظامی.....	۱۸۴
حضور نظامی گسترده آمریکا در خلیج فارس.....	۱۸۴
تحریم تسلیحاتی ایران.....	۱۸۶
حمله سراسری عراق به مناطق استراتژیک جنگی.....	۱۸۷
ورود گسترده سلاح های مخرب به جنگ (شیمیایی و میکروبی).....	۱۸۸
بمباران و موشک باران شهرها.....	۱۸۹
۴. عوامل اقتصادی.....	۱۹۰

بخش سوم

موضع گیری های ایران و عراق در قبال قبول قطعنامه ۵۹۸

فصل اول: مواضع ایران.....	۱۹۹
۱. بیانیه وزارت امور خارجه.....	۱۹۹
۲. فرماندهی عالی جنگ.....	۲۰۲

۲۰۴	۳. ریاست جمهوری اسلامی ایران
۲۰۸	۴. ستاد کل نیروهای مسلح
۲۱۱	۵. رهبر انقلاب اسلامی، حضرت امام خمینی (ره)
۲۱۹	فصل دوم: مواضع عراق
۲۲۰	۱. سخن گوی دولت عراق
۲۲۰	۲. وزارت امور خارجه
۲۲۱	۳. ریاست جمهوری عراق

بخش چهارم

حوادث پس از قبول قطعنامه ۵۹۸

۲۲۵	فصل اول: واکنش جهانی نسبت به قبول قطعنامه ۵۹۸
۲۲۵	۱. اعلام مواضع کشورهای منطقه و جهان
۲۳۳	فصل دوم: تحرکات عراق پس از قبول قطعنامه ۵۹۸
۲۳۳	۱. تجاوز مجدد به مرزهای جمهوری اسلامی
۲۳۴	۲. موضع گیری امام در قبال تجاوزگری مجدد عراق
۲۳۸	۳. تغییر در موازنه بین المللی به نفع جمهوری اسلامی ایران
۲۳۹	۴. عملیات مرصاد
۲۴۸	۵. دستاوردهای جنگ تحمیلی هشت ساله
۲۵۳	کتابنامه

مقدمه

مقاومت هشت ساله ملت ایران در جنگ تحمیلی، توانمندی ایدئولوژی اسلام را به عنوان مقوله‌ای فرهنگی و سیاسی در عصر حاضر بار دیگر به اثبات رسانده و جوهر مقاومت و پایداری را در برابر مطامع استکبار و تئوری‌های تحمیلی به عنوان سمبل بازیافت هویت دینی و اقتدار فرهنگی وارد زندگی مردم کرده است. فراتر از این، امام راحل علیه السلام و مقام معظم رهبری، روح مبارزه و حفظ انگیزه دفاعی را تبلور دین و دینداری می‌دانند.

امام راحل علیه السلام در پیام خود به گورباچف رئیس جمهور وقت اتحاد جماهیر شوروی فرمودند: دینی که در آن مبارزه با قدرت‌ها و ابرقدرت‌ها نباشد، دقیقا افیون تودها است.

همچنین، در صدر فرمان برائت فرمودند: آنها که تصور می‌کنند مبارزه در راه استقلال و آزادی فلسطین و مظلومین جهان با سرمایه‌داری و رفاه‌طلبی منافات ندارد، با الفبای مبارزه بیگانه‌اند؛ و آنهایی هم که تصور

می‌کنند سرمایه‌داران و مرفّهان بی‌درد با نصیحت و موعظه و پند و اندرز متنبه می‌شوند و به مبارزان راه آزادی پیوسته و یا به آنها کمک می‌کنند، آب در هاون می‌کوبند.^۱

مقام معظم رهبری نیز مقاومت در جنگ تحمیلی و ایستادگی در مقابل تهدید غرب و احساس عزّت و استقلال در مقابل ابرقدرت‌های عالم را نعمت با ارزشی می‌دانند که ناشی از بقایای فرهنگ اسلامی است.

هشت سال دفاع مقدس، آزمون عینی اندیشه امام راحل علیه السلام و مقام معظم رهبری بر کار بودن مفاهیم فرهنگی و ارزش‌های اخلاقی بوده است و مکتب اسلامی را به عنوان مظهر نواندیشی، در فرآیند تاریخی حرکت‌های احیاء، به جهان عرضه کرده است. از این رو، امام راحل علیه السلام در پیامی به روحانیت معظم فرمودند: هر روز ما در جنگ برکتی داشته‌ایم که در همه صحنه‌ها از آن استفاده کرده‌ایم. ما انقلابان را در جنگ صادر کردیم.

ما در جنگ ریشه‌های انقلاب پر بار اسلامی‌مان را محکم کردیم.^۲
... جنگ ما کمک به فتح افغانستان را به دنبال داشت.

جنگ ما فتح فلسطین را به دنبال خواهد داشت.

جنگ ما بیداری پاکستان و هندوستان را به دنبال خواهد داشت.

جنگ ما موجب شد که تمامی سردمداران نظام‌های فاسد در مقابل

اسلام احساس ذلت کنند.

... صدای اسلام خواهی آفریقا از جنگ هشت ساله ماست.

علاقه به اسلام‌شناسی مردم در آمریکا و اروپا و آسیا و آفریقا. یعنی در کل جهان از جنگ هشت ساله ماست.^۱

به هر حال هشت سال دفاع مقدس، مقطع تجربه شده‌ای است که بسیاری از مفاهیم اخلاقی که در زیر ساخت نظام فرهنگی و سیاسی کشور مؤثرند - را عینیت بخشیده و مفاهیمی چون: ایثار، شهادت طلبی، خداباوری، وارستگی، عشق، وحدت، شجاعت و پایداری و... آثار و نقش کارساز خود را در اندیشه، منش، رفتار، نظام فرهنگی، نظام معیشتی و... به خوبی نشان داده‌اند و در تکوین ساختار فرهنگ عمومی جامعه، می‌توانند مفاهیم اخلاقی و عناصر فرهنگی را تعریف کرده، در اختیار مسئولان فرهنگی و صاحب نظران قرار دهند.

بدیهی است، ملت ما امروز با داشتن مفاخر و دستاوردهای گرانبهای دوران دفاع مقدس در تدوین الگوی فرهنگی، نیازمند مبنای تئوریک متناسب با تحول، از دیگران نیست. کسانی که در این زمینه تردید به خود راه می‌دهند در حقیقت ارزش‌های دفاع مقدس را درک نکرده‌اند و یا اینکه در برابر «مدرنیسم» و «عقلانیت» جدید فرهنگ غرب وا رفته‌اند.

حرکت‌گند و کم‌بها و بعضاً ناباورانه ما در نظام‌بندی و تثبیت ارزش‌های دفاع مقدس، به عنوان مهم‌ترین و کامل‌ترین الگوهای توسعه فرهنگی، بار دیگر این فرصت را به روشن‌فکران بیمار داده است تا جمهوری اسلامی را در کوران مواجهه با مسائل و مشکلات گوناگون قرار دهند و باز اندیشی توسعه غربی را به عنوان مبنای تئوریک دوران سازندگی در ایران با جرأت

تمام مطرح نمایند. همچنین، عناصر فرهنگی و هنری کشور ما نیز تمایل‌پذیری خود را در برخی از موارد حفظ کرده و قواره موزون و مناسب خود را در رابطه با ارزش‌های انسان‌ساز دفاع مقدس پیدا می‌کنند. از این رو، مقام معظم رهبری با محوری توصیف کردن اصلاح فرهنگ عمومی کشور، اختصاص تمام فعالیت به این مهم را کاری به جا و با اهمیت دانسته‌اند.

از جمله موضوعاتی که در این عرصه، ضرورت پردازش و تحقیق آن احساس می‌شود، عوامل و دلایل پذیرش قطعنامه ۵۹۸ توسط جمهوری اسلامی می‌باشد. در این کتاب ضمن طرح و تبیین ریشه‌های صدور و پذیرش قطعنامه ۵۹۸، اهداف و اغراض ابرقدرت‌ها را در راه صدور آن علیه ایران بررسی گردیده است.

امروز پاسداری از فرهنگ دفاع مقدس و دستاوردهای آن بر عهده تمامی دوستداران فرهنگی نظام جمهوری اسلامی می‌باشد و امید است این کار بتواند راهگشای کارهای بعدی در این عرصه گردد.

بدون شك، ماجرای هشت سال دفاع مقدس در برابر تهاجم جهان کفر به اندازه‌ای عظیم و فراگیر است که تحلیل و بررسی آن باید با تمام دقت و تأمل صورت گیرد. بازبینی اجزای تشکیل دهنده حادثه خونبار دفاع مقدس، با جانمایی‌های معرفتی و جلوه‌های حکمی آن، می‌تواند عرصه‌های نوین و بدیعی را فراروی مورخان باز بگشاید.

بنابراین، تبیین نقش و جایگاه حرکت‌های انقلابی، مردمی امت خداجو که در جنگ متبلور شد، و به دست پرتوان خمینی‌کبیر هدایت و سازماندهی شد، پیش از هر زمان دیگری منوط به بررسی درست و روشکافانه هشت سال دفاع مقدس امت ماست.

در ۳۱ شهریور ۱۳۵۹، دولت بعثی عراق به دستور صدام حسین رئیس جمهور آن کشور، حمله‌ای همه جانبه را در طول بیش از ۱۲۰۰ کیلومتر مرز مشترک ایران و عراق، آغاز کرد. این جنگ به شهادت همگان، در نوع خود از طولانی‌ترین جنگ‌های سده بیستم محسوب می‌گردد.

بدیهی است، فراز و نشیب‌های جنگ با توجه به اینکه در یک جبهه آن، عراق با تمام حامیان منطقه‌ای و بین‌المللی و در جبهه دیگر، ایران اسلامی با پشتوانه انقلاب اسلامی قرار داشتند، آن گوناگونی و فراوانی موضوع را دارد که بدون یک تقسیم‌بندی واقعی نمی‌توان به تجزیه و تحلیل دقیق آن حوادث پرداخت. اینک که حدود ۲۳ سال از پایان جنگ تحمیلی می‌گذرد، با اعترافات و افشای بسیاری از مسائل مکتوم جنگ، مظلومیت و حقانیت جمهوری اسلامی ایران بیش از پیش بر همگان هویدا می‌گردد.

یکی از نقطه‌های حساس دوران دفاع مقدس «قبول قطعنامه ۵۹۸» توسط جمهوری اسلامی ایران است که عامل مهمی در سیر تحولات منطقه و بین‌المللی گردید. تحلیل این واقعه و پرداختن به عوامل ظهور و بروز آن، می‌تواند بسیاری از زوایای مبهم تاریخ را روشن سازد.

پیش از قطعنامه ۵۸۸، رزمندگان اسلام عملیات متعددی را در خاک عراق انجام دادند که شامل مجموعه زنجیره‌ای عملیات کربلا، فتح و نصر بود.

بیشتر این عملیات‌ها در عمق خاک عراق و با موفقیت رزمندگان اسلامی همراه بود. پیشروی به سوی بندر بصره و عملیات متحرك رزمندگان، شرایطی را در جبهه‌ها پدید آورد تا شورای امنیت سازمان ملل به شکل جدی‌تری با مسئله جنگ برخورد کند؛ جدیتی که بتواند مبنای حل و فصل مناقشه باشد. دبیرکل سازمان ملل متحد، در تاریخ ۳۱ دسامبر ۱۹۸۷ در گزارشی به شورای امنیت، خواستار تلاش جدی اعضای شورای امنیت به

خصوصاً اعضای دائم برای خاتمه جنگ گردید. هم‌چنین، او اعلام کرد که آماده است نظریاتش را در اختیار شورا بگذارد تا در جهت اتخاذ مبنایی برای تلاش مشترک آنان مفید و مؤثر واقع شود. سرانجام، درخواست دبیرکل مورد قبول اعضای شورا قرار گرفت و در فوریه ۱۹۸۷، اعضای دائم به طور مشترک و سازماندهی شده کار خود را در جهت پایان بخشیدن به جنگ عراق و ایران آغاز کردند. کار این گروه پس از چند ماه به صدور قطعنامه ۵۹۸ انجامید. تحلیل‌گران مسائل سیاسی و نظامی، ویژگی‌های خاصی برای قطعنامه ۵۹۸ قائل شده‌اند و آن را از نظر شکلی و ماهوی، برخاسته از اعتقاد شورای امنیت دانسته‌اند.

صدور و قبول قطعنامه ۵۹۸، آثار محسوسی در ابعاد سیاسی، فرهنگی و اقتصادی کشورمان نهاد. از بُعد نظامی تأثیر مستقیمی بر روند عملیات در جبهه‌های نبرد بر جای گذاشت، به طوری که عقب‌نشینی نیروهای رزمنده اسلامی را از بسیاری از مناطق فتح شده در داخل خاک عراق در پی داشت. اما قبول قطعنامه تحمیلی هرگز به معنای عدول و دست کشیدن از ارزش‌ها و آرمان‌هایمان نبود. امام راحل با قبول قطعنامه موقعیت نظام جمهوری اسلامی را در شرایط حساس آن زمان حفظ کرد و دشمن را از اشغال حتی یک وجب خاک کشورمان که در تاریخ جنگ‌ها بی‌سابقه بود، ناامید کرد، ولی این تصمیم به منزله پایان مبارزه نبود، بلکه تغییر استراتژی و اتخاذ شیوه جدیدی از مبارزه در جبهه سیاسی بود. امام خمینی ره در این باره فرمودند: ... قبول قطعنامه از طرف جمهوری اسلامی ایران به معنای حل مسئله جنگ نیست. با اعلام این تصمیم

حربه‌های تبلیغات جهان‌خواران علیه ما کند شده است.^۱

نگارنده این سطور با توجه به ضرورت تبیین صحیح و دقیق قطعنامه ۵۹۸، بر آن شد که با محدودیت اسناد و شواهد، تحلیلی بر این حادثه تاریخی دفاع مقدس داشته باشد. در این مجموعه، ابتدا جایگاه سازمان ملل متحد و رفتارهای او در حل منازعات بین‌المللی کشورها و سپس عملکرد آن در قبال تجاوز عراق و تحلیل قطعنامه‌های قبل از صدور قطعنامه ۵۹۸ و عملکرد آن تبیین شده. سپس عوامل بیرونی و درونی در صدور و قبول قطعنامه، و تحلیل حقوقی و نقاط قوت و ضعف آن توضیح داده شده و در خاتمه مواضع ایران و عراق در قبال قبول قطعنامه و حوادث پس از آن آورده شده است.

در پایان امید است این کار گام کوچکی در جهت تبیین و تفسیر این برهه حساس تاریخی در جنگ هشت ساله تحمیلی باشد.

این مقدمه را با پیام گهربار امام خمینی رحمته‌الله، فرماندهی معظم کل قوا، به مناسبت قبول قطعنامه ۵۹۸ خطاب به ملت و رزمندگان نجیب ایران به پایان می‌برم.

... و اما در مورد قبول قطعنامه که حقیقتاً مسئله بسیار تلخ و ناگواری برای همه و خصوصاً برای من بود، این است که من تا چند روز قبل معتقد به همان شیوه دفاع و مواضع اعلام شده در جنگ بودم و مصلحت نظام و کشور و انقلاب را در اجرای آن می‌دیدم، ولی به واسطه حوادث و عواملی که از ذکر آن فعلاً خودداری می‌کنم، به امید خداوند در آینده روشن خواهد

۱. امام خمینی ره، پیام استقامت، ۶۷/۴/۳۰.

شد، و با توجه به نظر تمامی کارشناسان سیاسی و نظامی سطح بالای کشور، که من به تعهد و دلسوزی و صداقت آنان اعتماد دارم، با قبول قطعنامه و آتش بس موافقت نمودم و در مقطع کنونی آن را به مصلحت انقلاب و نظام می دانم و خدا می داند که اگر نبود انگیزه‌ای که همه ما و عزت و اعتبار ما باید در مسیر مصلحت اسلام و مسلمین قربانی شود، هرگز راضی به این عمل نمی بودم و مرگ و شهادت برایم گوارتر بود، اما چاره چیست که همه باید به رضایت حق تعالی گردن نهیم.^۱

قم

محمد مهدی بهداروند

تیرماه ۱۳۹۰